

Pälsvård

Pälsvård som valp

Redskap:

En stålborste som är medelhård.

En så kallad Pudelkam (En gles stål kam med ett ordentligt handtag).

En fintandad stål kam.

En karda att använda med sparsamhet. Den är till för de små knutor som kan bildas i pälsen.

En rejäl klotång (klipp klorna lite och ofta).

Ett mildt hundschampo.

Vården av en valppäls är mycket liten och det kan luras. Pälsen börjar sällan tova före valpen börjar byta till vuxenpäls. Det är en jobbig tid. Tovorna kan komma slag i slag. Det är under denna tid viktigt att hålla hunden ren, då en ren päls tovar mindre än en smutsig. Det är också viktigt att valpen har blivit van att bli hanterad, för att underlätta denna tid. Borsta och kamma valpen lite då och då (kan knappast bli för mycket). Passa på när valpen är vaken men inte alltför lekfull. När du har börjat så är det DU och inte valpen som bestämmer hur länge ni ska hålla på. Lär valpen efter en tid att ligga ner på sidan under tiden som du borstar. Börja med magen, benen och fortsätt uppöver. Platser som man ofta glömmer är insidan av frambenen, halsen är knepig att komma åt helt, var noggrann, så även två små gropar på förbröstatet. Glöm inte mellan tårna och trampdynorna. Borsta/kamma helt in på skinnet. Det är inte på ytan tovorna bildas.

Tovor

Så den trista biten, när det är tovor, vilket det kan vara mycket av under pälsbytet.

Man jobbar mest med den glesa kammen i tovor. Börja med att frilägga tovan så gott det går. Därefter kammar och pillrar du, utifrån och in mot huden. Använd de främsta piggarna i kammen, inte hela kammen och kom ihåg att inte kamma, utan pillra och lirka. Använd gärna en dusch flaska med vatten för pälsen ska hålla sig på plats när du arbetar. Den blir inte så flygig om du duschar regelbundet, dessutom blir håren mer elastiska.

Om det är hårda, större tovor kan du klippa isär tovan. Klipp då i hårets växtriktning, alltså från huden och utåt. Det finns en så kallad tovtutredare att köpa. Denna ser ut som en kam med 9 vassa knivar. Med denna lirkar man sig in i tovan och sågar sig igenom. INTE KAMMA! Detta löser upp tovorna så att det går bra mycket lättare att reda ut dem.

Det finns även olika typer av utredningslösningar att tillsätta tovan, vilka medför att håren lättare glider isär. Testa även att gnugga in lite vanlig oliv- eller rapsolja (den ska vara vegetabilisk) i tovan och red sedan ut den. Kan med fördel användas om hunden badas efteråt, då det annars gärna gör att hunden drar till sig smuts och smuts ger tovor.

Bada din valp

En portis gillar oftast att bada - i det fria. Badkaret gillas däremot inte alltid. Det brukar dock inte vara så svårt att vänja dem vid att bli badade & duschade hemma, om du har tålamod och rätta förutsättningarna. Se till att du har ett stadigt underlag för hunden att stå på. En vanlig halkmatta till badkaret gör att din hund inte riskerar att halka omkull. Har du inte hunnit skaffa en sådan kan det gå bra med en mindre trasmatta, de brukar ligga still.

Vänj din valp vid att bli badad, även om det inte finns så stort behov i början. Det är mycket lättare att behålla ditt - och därmed valpens lugn - när valpen är liten och lätt att hantera. Rusta dig i förväg med allt du behöver: Godis, schampo, handdukar och en stor portion tålamod. Ha en mjuk stråle på duschen och ställ in värmen redan innan du lyfter i valpen. När valpen väl står i badet, ge den aldrig chansen att hoppa ur badkaret. Om valpen gnäller när du duschar den - ömka inte. Då bekräftar du bara dess rädsla. Var istället lugn och trygg, prata uppmuntrande om hur duktig den är. Ge ett positivt intryck, det är KUL att bli badad.

Godis kan vara bra, båda att belöna med eller avleda med. Blanda gärna ut schampot med vatten, så är det lättare att fördela i pälsen. Börja schamponera vid halsen och arbeta dig bakåt. Vänd så försiktig valpen runt, locka med godis om det behövs och upprepa proceduren på andra sidan. Om din hunds päls tovar lätt, kan det vara idé att tänka på *hur* du masserar in schampot. Gnuggar du i

cirklar kan det bilda tovor. Försök istället att följa fallet på pälsen. Detta är naturligtvis individuellt för varje hund, testa dig fram till vad som fungerar bäst på just din hund!

Schamponera huvudet sist och var noga med att undvika ögonen. Börja så med huvudet när du ska skölja bort allt schampo. Skölj noga. Badar du din hund regelbundet behöver du sällan шамponera två gånger. Så, dags att torka din valp. Lär valpen redan från början att skaka sig i badkaret, det sparar dig från mycket torkarbete. Vänta helt enkelt tills valpen skakar sig - förr eller senare kommer den impulsen. Om du då säger "skaka" och tar varje tillfälle iakt när hunden skakar sig, att upprepa ordet, har du snart fått en hund som kan skaka sig på kommando - mycket praktiskt!

Lyft så valpen ur badkaret och torka pälsen, gnugga inte utan krama vattnet ur pälsen. Vid det här laget har du nog upptäckt att ett mycket rastypiskt beteende är på gång, nämligen ett "portis-spel". De flesta portisar blir som tokiga när de badat, far runt som yrväder och torkar sig mot möbler, mattor, väggar och allt annat som finns i vägen. Naturligtvis avgör du själv vad som är tillåtet efter bad, tänk dock på att blöta tassar är halkiga. Många väljer att direkt blåsa sina hundar torra med hjälp av fön och borste, andra låter hundarna självtorka, helt eller delvis, innan de kammar och fönar. Om du låter valpen självtorka kan den frysa. Lägg i så fall en filt kring valpen, när den lugnat sig. Det finns även flecceoveraller att köpa, som kan fungera som "badrock".

Pälsvård som vuxen

Så har då tiden kommit för valpen att bli vuxen och få den riktiga pälsen. Detta kan för vissa hundägare vara en påfrestande tid, då hunden tovar fortare än husse och matte hinner tova ur. Visst man kan ta den enkla vägen och klippa ner hunden riktigt kort. Pälsen kommer tillbaka även om det tar ett år. Men om man vill slippa att klippa hunden så är det ett, i vissa fall, drygt arbete att hinna hålla efter hunden.

Det första man måste tänka på är att skaffa sig ett arbetsschema, så att man vet att när man är färdig är hela hunden tovfri. Detta kräver systematik och erfarenhet. Systemet finns nog i nästan lika många varianter som det finns pälsbudsägare.

Sitt gärna på golvet och lägg hunden med ryggen framför dig. Om hunden är tränad kan du ha den på ett bord, om det känns bättre för ryggen. Lägg hundens ben bort från dig för att förhindra att hunden försöker att sparka sig fri.

Lyft upp frambenen mot dig och börja borsta buken. Borstningen sker i hårets växtriktning. Bena upp pälsen och borsta en del i taget. Innan du går vidare går du igenom varje del med den grova (och ibland den fina) kammen. Om du har en lockig Portis kan du med fördel använda karda. Kardan kan användas på bägge pälsvarianterna om den används med stor försiktighet och endast för att få tag i det lösa tunna håret som gärna vill stanna kvar och bilda nya tovor. Tänk på att kardans taggar kan riva din hund om du borstar för hårt mot huden.

När undersidan av bröstkorgen är färdig tar du sig an frambenet. Du börjar med att borsta allt hår mothårs dvs. upp mot ryggen. Därefter pillrar du omkring mellan tårna och mellan trampdynorna med den fina kammen. Därefter borstar du ner (mot tårna) lite hår i taget och går igenom med kam. Extra noggrannhet brukar behövas vid armhålan och armbågens bak- och framsida.

När frambenet är färdigt försöker du få en något så när rak linje som följer hundens kropp längst efter från skuldra och bakåt, där du borstar en sektion, kammar igenom, tar en ny sektion att borsta för att sedan kamma. När du har kommit till ungefär mitt på ryggen byter du sida och gör på samma sätt där. Glöm inte svanstofsen.

Nu är kroppen klar och det är dags att ta itu med huvud, hals och frontparti. I detta läge brukar man vanligtvis sätta upp hunden. Halsen är lite krånglig att komma åt så det gäller att träna in alla veck och vrår som finns. Huvudet tar man lite som det kommer. Du bör vara noga med att kolla överallt med kammen, så att det inte gömmer sig några små tovor som snabbt växer sig stora.

När du borstar frontpartiet, stå gärna med hunden sittande mellan dina ben, med huvudet framåt. Du kan då hålla upp huvudet med den ena handen och borsta och kamma med den andra. Glöm inte groparna som finns på var sida om bröstbenet. Färdig!

Att klippa sin hund

Det finns många klippmaskiner på marknaden, tex OSTER, Mooser och Andis. Till dessa maskiner finns en mängd skär. Naturligtvis är det individuellt vilken längd du väljer att ha, men utgångsläget bör vara att du väljer ett skär som ger en pälslängd runt 3-6 mm.

Är det första gången du ska klippa din hund med maskin? Tänk då på att en del hundar upplever maskinens durande som skrämmande. Ha stort tålamod och använd dig av en pigg och glad röst - ömka inte! Vänj hunden gradvis vid maskinen om den verkar mycket rädd.

Börja med att klippa bakkroppen. Klipp mot hårets växtriktning. Som utgångsläge använder man det sista revbenet. Man klipper inte längre fram på hunden, då blir koftan för kort. Klipp hellre lite bakom revbenet (mot magen) om hunden är ung, annars riskerar du att klippningen "kryper framåt" i takt med att hunden växer och ryggen blir längre! Hela bakpartiet klipps och svansens två första tredjedelar. Den yttersta tredjedelen lämnas i full längd. Mätta från svansroten. Glöm inte att klippa mellan tårna och trampdynorna på bakbenen.

Nosen klipps från inre ögonvrån och framåt mot nosen. Klipp därefter från den yttre ögonvrån och rakt ner till struphuvudet. Avsluta med käken och hakan. Klart!

Enkelt eller hur?

Snabbtips!

- Håll hunden ren. Bada hunden varannan till var tredje vecka.
- Ett dyrare schampo är oftast att rekommendera, då de i regel inte torkar ut pälsen på samma sätt som de billigare. En torr päls blir spröd och tovar lättare.
- Borsta ofta och lite, hellre än sällan och mycket.
- Klipp klorna samtidigt som du borstar, så glöms de inte bort!
- Kämpa på och du lär dig. Erfarenhet bygger på att vi gör en sak många gånger. Du märker snart vilka ställen på hunden som Du vill slarva igenom, sådana ställen har vi alla.
- Blir det övermäktigt, ta hjälp av någon eller klipp ner hunden och börja om från början, en erfarenhet rikare.
- Börjar hunden bråka och försöker komma undan, vare sig det gäller kloklippning eller pälsvård, kom ihåg att du måste "vinna" det bråket. DU bestämmer när det är dags att sluta! Hunden kan bråka av många orsaker, det kan göra ont, den kan vara trött eller rädd. Klipp färdigt en klo till eller borsta en liten stund till och så avslutar DU, med ett tydligt "NU är vi klara".

Det finns inget vackrare än en ren och tovfri Portis.

Lycka till!